

vsaka beseda, ki pride iz tvojih ust, jim je sveta in noben sovražnik ne more v njih nežnih srcih vsaditi kal nezaupnosti. „S tajno močjo, kateri se ustavljati ne dá, vpliva vzgled“, pravi naš slavni Slomšek. Človeška družba ne terja torej brez tehtnega razloga, da bodi vzgojitelj in učitelj npravstveno najboljše izobražen; isto tako graja na njem celo najmanjše madeže in nedostatke, kateri navadno ne škodujejo ugledu drugih ljudi.

Pokažimo torej vsikdar s svojim vzornim vedenjem in možatostjo, da zaslužimo zaupanje starišev, ki nam izročajo svoj najdražji in najljubši zaklad — svojo deco.

S svojim lepim vzgledom bodemo dosegli, da privedemo našo mladino do take stopinje npravstvene svobode, da bode ponosna vsikdar in v vseh slučajih govoriti resnico in da bode to smatrala tudi kot svojo prvo in sveto dolžnost.

Da pa to tem lažje in tem gotoveje dosežemo, posvetimo naši deci vse svoje moči, da ji pridobimo srečno in lepo bodočnost, kajti npravstvena svoboda je največji blagor za človeka.

Šola naj bode torišče, kjer hočemo osvedočiti vse naše dejanje in nehanje. Mladini naši — upu našemu — veljaj vsak trenotek in obilo bode plačilo, ko bodemo po trudapolnem naporu zrii dober sad našega delovanja. —

Rudolf Horvat.

Kako si pridóbi in kako vzdržavaj učitelj dobro disciplino v svojem razredu?

Daloga učiteljeva je dvojna. Njegova dolžnost ni lé, otróke poučevati, ampak jih mora tudi vzgajati. Da bode imel pouk dober uspeh, vladati mora v razredu dobra disciplina. Kakor spoznamo umetnika na njegovih delih, tako spoznamo dobrega učitelja na dobrem šolskem redu.

Kot najvažnejša sredstva gledé discipline se mi dozdevajo:

1.) prava osobnost učiteljeva; 2.) primeren nastop v šoli; 3.) strogi red; 4.) pohvala in kazen.

I.

„Vzgoji samega sebe, predno hočeš vzgajati druge!“ (Beneke). Učitelj mora imeti razven potrebnih telesnih in duševnih lastnostij in temeljite omike i srčno veselje in ljubezen do svojega poklica, globoko ukoreninjeno vero, potrpežljivost in uljudnost ter primerno resnost in strogost.

Učitelj je v šoli otrokom oče in mati. Zato naj druží v sebi materino ljubezen z očetovo resnostjo.

Učitelj bodi dosleden. Strogo naj se tega drži, kar je spoznal kot pravo. Danes naj ne zapoveduje, kar je prepovedal včeraj. Učitelj bodi pazen, da mu i najmanjša nerednost ne uide, kreposten, da nikdar ne obstane na polovici potá, previden, da ravna z vsakim otrokom po njegovi pojedinosti. On naj ljubi red; vsaka reč mora imeti določeni svoj prostor. Slednjič naj ostro pazi náse, da se nikdar ne spozabi pred svojimi otroci. Te lastnosti podelé učitelju ono veljavo, ki pouzročuje, da ga otroci vedno raje ubogajo.

Sploh mora biti učitelj značajan, da otrók ne le zanima v poučevanju, ampak da si pridobi po svojih dobrih lastnostih i spoštovanje in ljubezen svojih učencev. Čim bolj otroci svojega učitelja ljubijo in spoštujejo, tem lože mu bode možno jih ustrahovati. Učitelj mora biti v očéh svojih učencev svitlo zrcalo, popolen uzor. Spomnim se, da nam je naš profesor v pedagogični uri nekoč dejal: „Učitelj mora biti angelj v človeški podobi.“ — Zato pa pravi sv. Krizostom: „Višje nego slednjega umetnika čislam učitelja, ki zna izobraževati mlade duše.

II.

Učitelj poučuj zanimivo!

Vse, česar otroci ne razumejo, dozdeva se jim dolgočasno. Zato jim mora učitelj vse nazorno pokazati, vse razjasniti in razlagati. Učitelj naj ne zahteva od otrók, da vedno le njega poslušajo, ampak otroci naj govorijo več kot on ter naj pripovedujejo, kar so se naučili. Na ta način se vadijo otroci pravilno misliti in govoriti; sami se bodo veselili svoje pridnosti.

Če učitelj umeje vrh tega umetnost, da otroci napredujejo z vsako uro, če prilično menja z raznimi predmeti, tedaj se bode vzbujalo v otrocih zanimanje in veselje za pouk ter le redkokedaj bodo nemirni.

Učenci ne smejo biti nikdar brez opravka. Delavnost je nezmotljivo sredstvo zoper razmišljenost in nemir pri učencih. Nagon po delavnosti nam je prirojen. Če hočeš biti učitelj v besede najlepšem pomenu, tedaj ustrezaj prilično temu nagonu.

Ustmeni pouk naj menja z izdelovanjem pismenih nalog, a učitelj naj skrbi, da je tiho delo v pravi zvezi z učnim predmetom, ter da je v vsakem oziru primerno učencevim zmožnostim. Če so naloge prelahke, potem ni treba učencem napeti močij, če so pa pretežke, če otroci zánje niso dovolj pripravljeni, tedaj se jih pa poprimejo z nevoljo in kmalu jim pridejo na misel razne nerednosti.

Učitelj vestno popravlja pismene naloge. On naj pregleda vsako nalogo ter ji zapiše red. Na ta način se vzbuja nagon po časti v

otročih in ta silno povspešuje dobro disciplino v razredu. Če se delé redi z vestno nepristranostjo, nam koristijo kot dobro mikalo.

III.

Pred vsem mora učitelj strogo paziti na red, če si hoče pridobiti in vzdržavati dobro disciplino. Gledé reda naj zatrdi otrokom:

1.) Učenci morajo sedeti dostojno in ravno, v dobro urejenih vrstah drug za drugim, da jih učitelj lahko pregleduje.

2.) Otroci naj položé sklenene roke na klop, da jim ni možno igrati se ali nagajati drug drugemu.

3.) Noge naj stojé vsporedno na tleh, da otroci ne strgajo ž njimi.

4.) Vsi učenci naj gledajo učitelju v obraz. Če učitelj to strogo zahteva, ne bodo otroci tiho govorili, šepetali in smejali se, otroci tudi ne bodo skrivaj brali, radovedno ozirali se ali sanjavo pred se gledali. Predno niso učenci duševno zbrani, predno se ne ozró vsi na učitelja, ne sme se pouk pričeti.

5.) Vsak učenec mora pred poukom imeti v redu svoje knjige in zvezke, sploh vse, kar pozneje potrebuje, da se med poukom ne izgublja čas.

Nepedagogično bi bilo, če bi učitelj vsak dan ustmeno ponovil te zahteve. Oster pogled, tiho trkanje na mizo ali beseda: „pozor“, — to mora zadoščevati, da se red takoj popravi.

IV.

Kot poglavitno sredstvo velja običajna pohvala in kazen.

Po nauku krščanske vere in po vseh pravstvenih zakonih mora biti človek dober radi dobrega samega, ter hudega se mora varovati, ker je ravno hudo. Pa le malo ljudij je toli krepostnih in zatorej potrebujejo še zunanjih sredstev, ki jih spodbujajo za dobra dela in ki jih strašijo pred pregrehami.

Ti sredstvi sta pohvala in kazen.

Če še odrasli ljudje ne morejo izhajati brez pohvale in kazni, kolikor bolj sta ti sredstvi potrebni otrokom, ki so že sami ob sebi nestanovitni in lahkoživi.

Čestokrat zgrešé kazni in pohvale popolnoma pedagoški svoj smoter, če jih učitelj uporablja čez mero ali o nepravem času. Zato je jedna izmed najvažnejših nalog vzgojiteljevih, da jih razdeli le z največjo opreznostjo. Le če se vestno uči psihologije, če z ljubezni polnim srcem opazuje otroke, če se neprenehoma trudi, da napreduje v svojem poklicu, le tedaj se bode varoval zmót in napák v tem oziru.

Roza Hřibal.